

BIJLAGE A Risicoanalyse

Risicomodel Gemeente Veenendaal	Veilig	Gezond	Leefbaar	Duurzaam	Natuur	Cultuur	Financieel	Bestuurlijk	Gemiddeld Effect	Kans	Risico score	Risico categorie
Strijdig gebruik												
Strijdig gebruik van een pand woonomgeving	5	1	5	1	0	1	3	5	2,4	2	10	gemiddeld
Strijdig gebruik van een bedrijfspand	3	3	3	1	0	0	3	3	1,9	3	11	gemiddeld
Strijdig gebruik van eigen perceel woonomgeving	1	1	3	1	1	1	3	1	1,4	1	3	laag
Strijdig gebruik van eigen perceel bedrijventerrein / bedrijf / agrarisch	1	1	3	1	3	0	3	1	1,6	3	9	gemiddeld
Strijdig gebruik van gemeenteground woonomgeving	1	1	3	1	3	1	5	3	2,0	3	12	gemiddeld
Strijdig gebruik van gemeenteground bedrijventerrein/agrarisch	3	1	3	1	3	1	5	3	2,3	2	9	gemiddeld
Illegale bewoning (incl arbeidsmigranten)	5	3	5	1	1	1	3	5	2,9	3	17	hoog
Niet toegestane activiteiten in beschermde gebieden	1	3	5	1	5	3	3	3	3,0	2	12	gemiddeld
Illegale prostitutie	3	3	5	1	0	0	5	5	2,4	3	15	hoog
Omgevingsveiligheid												
Verwaarlozing van een (leegstaand) pand	3	3	5	1	0	1	3	3	2,3	1	5	laag
Omgevingsveiligheid bij bouwen en slopen	5	1	3	1	0	0	3	3	1,9	3	11	gemiddeld
Brandveilig gebruik												
Brandonveilig gebruik industrie gebouw	5	3	1	1	3	0	5	5	2,6	3	15	hoog
Brandonveilig gebruik kantoorgebouw	5	3	1	1	3	0	3	5	2,4	3	15	hoog
Brandonveilig gebruik horeca	5	3	3	1	3	1	5	5	3,0	4	24	erg hoog
Brandonveilig gebruik logies	5	3	3	1	3	1	5	5	3,0	3	18	hoog
Brandonveilig gebruik gezondheidszorg met bedfunctie	5	3	3	1	3	1	5	5	3,0	4	24	erg hoog
Brandonveilig gebruik maatschappelijke functies (school, kinderopvang)	5	3	3	1	3	1	5	5	3,0	4	24	erg hoog
Brandonveilig gebruik gebouwen met veel bezoekers (kerk, theater)	5	3	3	1	3	1	5	5	3,0	3	18	hoog
Brandonveilig gebruik kamergewijze verhuur	5	3	3	1	3	0	5	5	2,9	4	23	erg hoog
Verordening												
Niet toegestane woningvorming (splitsen, omzetten, samenvoeging)	3	1	3	1	0	1	3	1	1,6	3	9	gemiddeld
Aanleg of veranderen van een weg	1	1	1	1	3	1	1	1	1,3	1	3	laag
Aanleg van een werk	3	3	1	1	3	1	1	1	1,9	1	4	laag
Realiseren of veranderen van een uitweg (inrit)	3	0	1	0	3	0	1	1	1,1	2	5	laag
Overlast door stoken van haarden	1	5	3	1	1	0	1	1	1,7	2	7	laag
Illegaal verbranden van afvalstoffen zonder ontheffing	3	5	5	1	3	0	1	1	2,6	1	5	laag
Illegale kap of ontbreken herplant	1	1	3	3	3	3	3	3	2,4	2	10	gemiddeld
Illegaal aanbrengen reclame	1	3	3	1	1	1	3	1	1,7	4	14	gemiddeld
Weg of weggedeelte gebruiken, anders dan de publieke functie	3	1	3	0	1	1	3	1	1,6	2	6	laag
Riioolaansluitingen (aansluiten zonder vergunning of in afwijking)	1	3	3	0	1	1	3	1	1,6	2	6	laag
Bedrijvigheid												
Exploitatie van horeca	3	3	3	1	1	1	3	5	2,3	2	9	gemiddeld
Exploitatie van een openbare inrichting (massagialon, growshop, sisha)	3	3	3	1	1	1	3	5	2,3	2	9	gemiddeld
Evenementen												
Tijdelijke bouwwerken bij evenementen (podia, tent, etc)	5	1	3	1	1	1	5	3	2,3	2	9	gemiddeld
Evenementen B en C (risicovol)	3	1	5	3	3	0	1	5	2,6	2	10	gemiddeld
Evenementen O en A (minder risicovol)	1	1	3	1	3	0	1	3	1,6	3	9	gemiddeld
Illegale evenementen	5	3	5	1	3	0	3	5	3,0	1	6	laag

Risicomodel Gemeente Veenendaal	Veilig	Gezond	Leefbaar	Duurzaam	Natuur	Cultuur	Financieel	Bestuurlijk	Gemiddeld Effect	Kans	Risico score	Risico categorie
Bouwen en slopen												
Erfgoed												
Veranderen of slopen van een monument	3	3	3	1	3	5	3	3	3,0	2	12	gemiddeld
Veranderen of slopen van een beeldbepalend pand	3	3	3	1	3	5	3	3	3,0	2	12	gemiddeld
Nieuwbouw												
Realiseren woongebouw	3	1	3	5	5	1	1	1	2,7	3	16	hoog
Realiseren woongebouw hoger dan 20 meter of woongebouw in centrum	5	3	5	3	3	1	3	3	3,3	3	20	hoog
Realiseren kinderopvang	3	1	3	3	1	1	1	1	1,9	2	7	laag
Realiseren gebouw onderwijs	3	3	3	1	1	1	1	1	1,9	2	7	laag
Realiseren gebouw bijeenkomsten	3	1	3	3	1	1	1	1	1,9	1	4	laag
Realiseren gebouw gezondheidszorg zonder bedgebied	3	3	3	3	3	1	1	1	2,4	2	10	gemiddeld
Realiseren gebouw gezondheidszorg met bedgebied	3	3	3	3	3	1	1	3	2,6	2	10	gemiddeld
Realiseren gebouw industrie	3	3	3	5	3	1	1	1	2,7	2	11	gemiddeld
Realiseren gebouw kantoor	3	1	3	3	1	1	1	1	1,9	2	7	laag
Realiseren gebouw logies	3	1	3	1	3	1	3	3	2,1	1	4	laag
Realiseren gebouw sport	3	1	3	3	1	1	1	1	1,9	1	4	laag
Realiseren gebouw winkel	3	1	3	3	1	1	1	1	1,9	2	7	laag
Realiseren parkeergarage	3	3	3	3	3	1	1	1	2,4	2	10	gemiddeld
Realiseren bouwwerk geen gebouw zijnde (betonconstructie)	3	3	5	3	3	1	1	1	2,7	1	5	laag
Realiseren bijbehorend bouwwerk	1	1	1	3	1	1	1	1	1,3	3	8	laag
Realiseren woonwagons	3	1	3	3	1	1	1	1	1,9	2	7	laag
Realiseren kleine bouwwerken (dakkegel, schutting, etc)	1	1	5	1	1	1	1	1	1,6	3	9	gemiddeld
Verbouw												
Verbouw woongebouw	3	1	3	3	1	1	1	1	1,9	3	11	gemiddeld
Verbouw kinderopvang	3	1	3	1	1	1	1	1	1,6	2	6	laag
Verbouw onderwijs	3	3	3	1	1	1	1	1	1,9	2	7	laag
Verbouw bijeenkomst	3	1	3	1	1	1	1	1	1,6	2	6	laag
Realiseren gebouw gezondheidszorg zonder bedgebied	3	3	3	1	3	1	1	1	2,1	2	9	laag
Realiseren gebouw gezondheidszorg met bedgebied	5	1	5	1	3	1	3	3	2,7	2	11	gemiddeld
Verbouw industrie	5	3	3	1	3	1	1	1	2,4	2	10	gemiddeld
Verbouw kantoor	3	1	3	1	1	1	1	1	1,6	2	6	laag
Verbouw logies	3	1	5	1	3	1	3	3	2,4	1	5	laag
Verbouw sport	3	1	3	1	1	1	1	1	1,6	1	3	laag
Verbouw winkel	3	1	3	1	1	1	1	1	1,6	2	6	laag
Bestaande bouw												
Bestaand woongebouw	5	3	3	5	1	1	1	3	2,9	2	11	gemiddeld
Bestaand onderwijs	5	3	3	5	1	1	3	3	3,0	2	12	gemiddeld
Bestaand bijeenkomsten	5	3	3	3	1	1	3	3	2,7	2	11	gemiddeld
bestaand gebouw gezondheidszorg zonder bedgebied	3	1	1	1	1	1	1	1	1,3	2	5	laag
bestaand gebouw gezondheidszorg met bedgebied	5	3	1	1	1	1	1	3	2,0	3	12	gemiddeld
Bestaand industrie	5	3	3	5	1	1	1	1	2,7	2	11	gemiddeld
Bestaand kantoor	3	1	1	5	1	1	1	1	1,9	1	4	laag
Bestaand logies	5	3	3	3	1	1	1	3	2,6	1	5	laag
Bestaand sport	5	3	3	3	1	1	3	3	2,7	1	5	laag
Bestaand winkel	3	3	1	1	1	1	1	1	1,6	2	6	laag
Bestaand bouwwerken geen gebouw zijnde	1	1	1	1	1	1	1	1	1,0	1	2	laag
Bestaand parkeergarage	5	3	3	1	1	1	3	5	2,6	2	10	gemiddeld
Overig												
Strijdigheid met eisen van welstand	0	0	1	0	0	3	0	1	0,6	2	3	laag
Onvoldoende invulling landschappelijke inpassing	1	1	3	1	5	1	3	1	2,0	1	4	laag
Overlast geluid en trilling door installaties (warmte/koude/ventilatie)	1	3	5	0	0	0	1	1	1,4	3	9	laag
Realisatie van objecten in de openbare ruimte	0	0	5	0	0	0	1	1	0,9	1	2	laag
Realisatie van tijdelijke (woon)gebouwen en bijzondere doelgroepen	5	3	1	3	1	1	3	3	2,4	2	10	gemiddeld
Slopen												
Slopen zonder of in afwijking van de melding	3	3	3	1	3	1	1	1	2,1	2	9	laag
Mobiel puinbreken	3	3	5	1	1	0	3	1	2,1	2	9	laag
Verwijderen van asbest zonder of in afwijking van de melding	3	5	3	1	3	1	1	3	2,6	2	10	gemiddeld

Scores van effecten

We maken onderscheid in 8 typen effecten:

Effect	Typering	Voorbeeldomschrijving
Veiligheid	persoonlijk en lichamelijk letsel	instortingsgevaar, explosie, brandoverslag, vluchtbeperkingen
Gezondheid	verslechterde gezondheid en welbevinden	bodem- en luchtverontreiniging, ventilatie, waterkwaliteit, lichttoetreding
Leefbaarheid	verslechterde kwaliteit van leefomgeving	geluidsoverlast, trillingen, geurhinder, lichthinder
Duurzaamheid	uitputting van natuurlijke bronnen en milieukwaliteit op (lange) termijn	bovenmatig energieverbruik, grondstofverbruik, uitstoot
Natuur	negatieve gevolgen voor flora- en faunasoorten en natuurgebieden	stikstofuitstoot, verstoren leefklimaat, verstening
Cultuurhistorie	aantasting van archeologische en monumentale waarden	sloop en verbouwing van monumenten, grondwerkzaamheden in archeologisch waardevol gebied
Financieel	financiële gevolgen voor de samenleving	opruim- en herstelkosten bij (asbest)branden, bodemsaneringen, illegaal gebruik van gemeenteground, concurrentievervalsing
Bestuurlijk	risico's voor het openbaar bestuur	imago schade, negatieve publiciteit en afnemend vertrouwen in de overheid, rechtsongelijkheid

Voor ieder van de activiteiten is het effect op bovenstaande 8 typen bepaald:

Score	Omschrijving	Toelichting
0	Niet	Geen effect
1	Beperkt	Tijdelijke hinder, van voorbijgaande aard, herstelbaar, van beperkte lokale invloed
3	Gemiddeld	Effecten, maar niet in zeer belangrijke mate, kans op persoonlijk letsel
5	Groot	Ernstige hinder, bedreiging volksgezondheid onomkeerbare schade aan natuur en milieu, grove aantasting stadsschoon

Score van kans

Op basis van registratiegegevens én ervaringen van de medewerkers is de kans bepaald dat de negatieve effecten bij de activiteiten zich voordoen. Daarbij is de volgende score gehanteerd:

Score	Omschrijving
1	Komt nauwelijks voor / zeer goed naleefgedrag
2	Komt af en toe voor / goed naleefgedrag
3	Komt geregeld voor / gemiddeld naleefgedrag
4	Komt vaak voor / slecht naleefgedrag
5	Komt heel vaak voor / zeer slecht naleefgedrag

Score totaal

De score totaal is berekend door 2x het gemiddelde effect te vermenigvuldigen met de kans. De risicocategorie is bepaald op basis van de score totaal.

- Score totaal < 9 = laag
- Score totaal 9-14 = middel
- Score totaal 14-20 = hoog
- Score > 20 = erg hoog

BIJLAGE B Uitvoeringsstrategie in detail

1 Inleiding

Aanleiding

In deze uitvoeringsstrategie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) leggen we onze werkwijze vast. Onze uitvoeringsstrategie sluit aan op de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO, versie oktober 2022) die we onderschrijven (zie bijlage) en die is aangevuld met onze werkwijze.

Het vaststellen van een uitvoeringsstrategie is verplicht. In de artikelen 13.5/13.6 van het Omgevingsbesluit is vastgelegd dat het bevoegd gezag een uitvoerings- en handhavingsstrategie vaststelt met:

- De doelen die worden gesteld voor de uitvoering en handhaving en de werkzaamheden die met het oog op die doelen worden verricht;
- Afstemming van de handhavingsstrategie met instanties die zijn belast met strafrechtelijke handhaving;
- Een analyse van problemen die zich kunnen voordoen bij naleving van de wet;
- Prioriteitstelling voor het verrichten van werkzaamheden en inzicht in de methode om te bepalen of de doelen worden bereikt;
- Criteria voor het beoordelen van aanvragen omgevingsvergunningen en het beoordelen van meldingen;
- De werkwijze bij het verlenen van omgevingsvergunningen en het beoordelen van meldingen;
- Afspraken tussen bestuursorganen onderling en met instanties die zijn belast met strafrechtelijke handhaving over samenwerking en afstemming;
- De wijze waarop toezicht worden gehouden op de naleving van de wet;
- De wijze waarop wordt gerapporteerd over bevindingen over naleving van de wet;
- De wijze waarop bestuurlijke sancties en termijnen worden gehanteerd;
- De wijze waarop wordt gehandeld na geconstateerde overtredingen door een bestuursorgaan of een door de overheid behorende instantie.

Functie

Deze strategie heeft twee functies. Ten eerste kan deze als motivering dienen voor besluiten. Ten tweede wordt vastgelegd hoe er met bevoegdheden wordt omgegaan. Met deze strategie legt de gemeente zichzelf verplichtingen op. De gemeente is in beginsel verplicht te handelen volgens haar eigen beleidsregels.

Deze uitvoeringsstrategie vertalen we door in ons jaarlijks uitvoeringsprogramma. Daarin leggen we elk jaar vast welke instrumenten we inzetten, met welke intensiteit en met welke personele en financiële inzet.

2 Preventie

We bieden inzicht in onze lokale regels aan inwoners en bedrijven. Daarmee kunnen we overtredingen voorkomen die goedwillende en onbewuste overtreders kunnen maken. Het doel is om inwoners en bedrijven van de juiste informatie en kennis te voorzien, zodat zij bij hun activiteiten op de hoogte zijn van de regels die gelden.

Voorlichting

We zetten voorlichting in om te voorkomen dat overtredingen ontstaan uit een gebrek aan informatie en kennis.

Inwoners en bedrijven informeren we door:

- Informatieverstrekking over beleid, wetgeving, regels en indieningsvereisten via onze gemeentelijke website, telefonisch, aan de balie en in gemeentelijke publicaties. Het gemeentelijke (digitale) Omgevingsloket beantwoordt algemene vragen en zet vragen door naar inhoudelijk behandelaars;
- Benutten en vullen van het landelijk Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) waar aanvragers een vergunningcheck, vergunningaanvraag of melding kunnen doen en waar de regels voor een locatie of gebied worden getoond;
- Omgevingsoverleg (“halfuurgesprek”) om een voorgenomen initiatief via een conceptverzoek globaal te beoordelen op kansrijkheid;
- Openstellen van ‘verken uw idee’ in het DSO waarmee initiatiefnemers van grote plannen in overleg kunnen met meerdere overheidsinstanties over het plan;
- Kennisgevingen voor (geplande) aanvragen of activiteiten.

Conceptverzoek

Een initiatiefnemer kan een conceptverzoek doen via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Door de kortere besluitvormingstermijn voor aanvragen onder de Omgevingswet wordt het overleg vóór indiening van de aanvraag gevoerd. Onze werkwijze ligt vast in werkprocessen en onze VTH-applicatie. Alle conceptaanvragen worden besproken in de intake tafel. Vanuit de intake tafel wordt het verdere proces bepaald. Indien wenselijk wordt gebruik gemaakt van de omgevingstafel om ketenpartners en andere overheden te betrekken. Het resultaat van het conceptverzoek is een indicatie van de haalbaarheid van een initiatief. De aanvrager kan het initiatief zo nodig aanpassen en verder uitwerken ten behoeve van het formele indieningstraject.

Participatie

Onze gemeenteraad stelt vast voor welke vergunningprocedures participatie verplicht is. Verder stimuleren we initiatiefnemers om een participatieproces te doorlopen. Dit doen we aan de hand van het gemeentelijk participatiebeleid. De initiatiefnemer kan met participatie zorgdragen voor voldoende bekendheid van het initiatief bij belanghebbenden en inbreng verkrijgen van die belanghebbenden. Dit kunnen wij als gemeente meenemen bij onze beoordeling van de vergunningaanvraag voor het initiatief. Wij kiezen voor een neutrale rol in het participatieproces; we stimuleren de initiatiefnemer tot een participatieproces en stellen op verzoek feitelijke kennis en informatie beschikbaar aan alle partijen. Bij grotere projecten (zoals woningbouw) kan de gemeente ook een actievere rol in het proces vervullen.

Actieve openbaarmaking

Bij actieve openbaarmaking van besluiten volgen we de Omgevingswet (10.2, 16.5 en 16.6), de Algemene wet bestuursrecht (3:41, 3:44 en 3:45), de Wet open overheid en de Wet elektronische publicaties.

Dit houdt in:

- Bekendmaken van de vergunningaanvraag in een elektronische publicatie met een zakelijke weergave van de inhoud en de dag van ontvangst van de aanvraag;
- Bekendmaken van het besluit op een vergunningaanvraag aan de aanvrager en de vergunninghouder;
- Mededeling van het besluit aan degenen die zienswijzen hebben ingebracht en aan de adviseur als het besluit afwijkt van het advies;
- Kennisgeving en ter inzagelegging in een door onze gemeente uitgegeven publicatie;
- Kennisgeving van een melding Bal in een elektronische publicatie.

Samenwerking bij preventie

Bij veranderende wetgeving of ontwikkelingen werken we samen met partners zoals het waterschap, VRU, politie en ODRU bij het verstrekken van kennis en informatie. Dit doen we met die partners door informatie op te nemen op websites, het organiseren van bijeenkomsten of het gericht uitdoen van mailings.

3 Vergunningen

We verstaan onder de procedure van vergunningverlening:

- Verlenen, weigeren, revisie, wijzigen of (gedeeltelijk) intrekken van een vergunning of ontheffing;
- Behandelen van een melding¹;
- Besluiten over maatwerk en/of gelijkwaardigheid;
- Afgeven van (bindende) adviezen bij buitenplanse afwijkingen;
- Besluit nemen over het al dan niet vereist zijn van een MER (m.e.r.-beoordeling).

Basiswerkwijze

De Omgevingswet leidt tot veranderingen in het vergunningenproces. De reguliere procedure met een termijn van 8 weken is standaard. Daarnaast kan er nog gebruik gemaakt worden van verlengingsmogelijkheden. Bij het overschrijden van de termijn kan de initiatiefnemer gebruik maken van de 'Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen'.

Uitgangspunten bij vergunningverlening en het behandelen van meldingen zijn:

- Initiatiefnemers zijn zelf verantwoordelijk voor het indienen van goede en volledige aanvragen en meldingen conform landelijke en lokale indieningsvereisten;
- We houden ons bij de taakuitvoering aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (zorgvuldigheid, rechtszekerheid, gelijkheid);
- Vergunningen zijn afgestemd op landelijke wet- en regelgeving en op lokaal en provinciaal beleid;
- Vergunningen zijn begrijpelijk geformuleerd en beoordeeld op handhaafbaarheid;
- Inzichten vanuit de bezwaarschriftencommissie worden gedeeld met de vergunningverleners om de kwaliteit, inhoud en de motivatie van de vergunningen te verbeteren;
- Besluiten op vergunningaanvragen worden tijdig genomen, conform de wettelijke termijnen of eigen streeftermijnen;
- Er is afstemming met andere bestuurs- of adviesorganen indien een instemmings- of adviesplicht van kracht is.

We hebben de taak om de belangen vanuit verschillende disciplines te coördineren. Bij aanvragen omgevingsvergunning kennen we de rol van casemanager. De aanvrager en belanghebbenden hebben een vast aanspreekpunt. De casemanager krijgt vanuit de betrokken disciplines adviezen aangereikt en ziet toe op het integrale karakter van de vergunning.

Ons hoofdproces voor het beslissen op een vergunningaanvraag en het beoordelen van een melding volgt onderstaande stappen. Daarbij volgen wij voor vergunningaanvragen de wettelijke reguliere of uitgebreide procedure zoals vastgelegd in de Awb en de Omgevingswet.

¹ Zoals voor milieu, brandveilig gebruik, sloop en het lozen buiten inrichtingen. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het Activiteitenbesluit vervangen door het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Hoofdproces:

1. Inboeken, registreren en digitaliseren van de aanvraag
2. Sturen ontvangstbevestiging
3. Vergunningverlener omgevingsvergunning beoordeelt:
 - a. Bevoegd gezag;
 - b. Uitgebreide of reguliere procedure;
 - c. Meervoudige of enkelvoudige aanvraag;
 - d. Publiceren aanvragen en (concept)beschikkingen;
 - e. Overzicht bewaken over lopende procedures en de voortgang.
4. De vergunningverlener is verantwoordelijk voor afhandelen van de aanvraag:
 - a. Toets volledigheid en ontvankelijkheid op basis van indieningsvereisten en samenloop met andere vergunningen/meldingen;
 - b. (Vak)inhoudelijke toets aan alle relevante beoordelingskaders;
 - c. Uitzetten bij interne- en externe adviseurs;
 - d. Beoordelen of een Bibob-onderzoek van toepassing is;
 - e. Bewaken van de termijn;
 - f. Aanspreekpunt voor de aanvrager en informeren aanvrager;
 - g. Opstellen (concept)beschikking;
 - h. Maken legesberekening ter voorbereiding op de legesfactuur (facturering door Financiën);
 - i. Registratie (behandelstappen en documenten).
5. Archiveren beschikkingen (digitaal). Een afschrift van de beschikking/melding, wordt verstuurd aan alle adviserende externe adviseurs die toezicht en handhaving op die beschikking uitvoeren
6. Mogelijk zienswijze, bezwaar, beroep en hoger beroep, eventueel gecombineerd met een voorlopige voorziening

Vergunningaanvragen worden digitaal behandeld. We sturen op digitale indiening. Aanvragen die op papier worden ingediend, worden door ons gedigitaliseerd. De werkprocessen en werkafspraken zijn vastgelegd in onze VTH-applicatie, waarbij de processtappen worden doorlopen en wordt aangegeven wie waarvoor verantwoordelijk is. De meest voorkomende correspondentie, beschikkingen, adviezen en vergunningvoorschriften zijn gestandaardiseerd.

Bij ontvangst van meldingen - zoals brandveilig gebruik en onder de Wet kwaliteitsborging bouwen voor bouwactiviteiten - vindt een beoordeling plaats of de melding compleet is. Er volgt op een melding geen besluit. Indien nodig, wordt het toezichtproces gestart. Indien een concretere uitwerking van voorschriften nodig is voor het voorkomen van risico's en/of voor een betere handhaafbaarheid, worden maatwerkvoorschriften opgelegd of een gelijkwaardigheidsbesluit genomen.

Ontvankelijkheid

De korte afhandelingstermijn voor (bijna alle) vergunningaanvragen maakt het noodzakelijk om aandacht te geven aan de toets op ontvankelijkheid. Een complete beoordeling van aanvragen is mogelijk als de vereiste stukken aanwezig zijn. Het consequent toetsen van een aanvraag op ontvankelijkheid op basis van de wettelijke vereisten voorkomt dat in het vervolg van het proces de toetsing niet (geheel) kan worden uitgevoerd.

We voeren een ontvankelijkheidstoets uit bij aanvragen omgevingsvergunning. We beoordelen aanvragen binnen 10 werkdagen na ontvangst op volledigheid op de standaard indieningsvereisten en beoordelen binnen een redelijke termijn op ontvankelijkheid. Een aanvrager krijgt standaard een termijn van vier weken om ontbrekende gegevens aan te leveren. Als de gevraagde stukken niet, niet op tijd of niet volledig worden aangeleverd, wordt de aanvraag buiten behandeling gelaten. Dit wil zeggen dat de aanvrager een besluit krijgt dat zijn aanvraag om een omgevingsvergunning buiten behandeling blijft, waartegen bezwaar kan worden ingediend.

Indien voor het verlenen van een vergunning een toestemming van een ander bestuursorgaan nodig is om een bepaalde activiteit uit te voeren en deze niet of onvolledig is ingediend, kan de aanvraag om een omgevingsvergunning niet in behandeling worden genomen. Daarbij wordt gelegenheid gegeven om de aanvraag aan te vullen. In het kader van de 'Wet samenhangende besluiten' bekijken wij, of voor het realiseren van de aangevraagde activiteit ook overige vergunningen of meldingen nodig zijn en informeren we de aanvrager.

Bibob-toets

We voeren een Bibob-toets uit conform de gemeentelijke beleidsregels voor toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob). In de beleidsregel is vastgelegd dat er altijd een Bibob-toets is op aanvragen onder de Alcoholwet, exploitatievergunning horeca of coffeeshop, seksinrichtingen en speelautomatenhal.

Op basis van in de beleidsregel vastgelegde indicatoren of verkregen informatie kan een Bibob-toets plaatsvinden op aanvragen omgevingsvergunning bouwen, omgevingsvergunning milieu, evenementenvergunning en vergunning voor onttrekking of splitsing.

Indien een Bibob-advies wordt gevraagd conform de Wet Bibob dan wordt de wettelijke behandeltermijn opgeschort.

Inwerkingtreding vergunning

In de Omgevingswet is vastgelegd dat bij een reguliere procedure de omgevingsvergunning van kracht is na de dag waarop het besluit bekend is gemaakt. De Omgevingswet geeft een mogelijkheid om gevallen aan te wijzen waarbij sprake is van uitgestelde inwerkingtreding. Binnen onze gemeente geldt uitgestelde inwerkingtreding met een termijn van 4 weken bij activiteiten die kunnen leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld (onomkeerbaarheid).

Het betreft:

1. Kappen
2. Slopen op grond van ruimtelijke regels
3. Wijzigingen aan (gemeentelijke-, provinciale- en Rijks)monumenten
4. Aanleg

Intrekken vergunning

Verleende vergunningen kunnen worden ingetrokken. Bijvoorbeeld voor vergunningen voor werken die niet zijn gestart of langer stilliggen. Daarmee wordt voorkomen dat activiteiten gerealiseerd worden volgens verouderde normen in wetgeving, dat werken voor langere tijd onnodig blootstaan aan de elementen en omdat belanghebbenden na lange tijd geen mogelijkheden meer hebben om tegen een onherroepelijk vergunning de gebruikelijke rechtsmiddelen aan te wenden. De Omgevingswet kent een termijn van minimaal een jaar waarna de gemeente de vergunning kan intrekken.

In de volgende gevallen zal aan de vergunninghouder een nadere termijn worden gegund waarbinnen met de werkzaamheden een aanvang moet zijn gemaakt:

- de vergunninghouder de intentie tot realisatie kan aantonen (opdracht aan bedrijf, facturen);
- de vergunninghouder persoonlijke omstandigheden opvoert die tot uitstel leiden.

Rechtsbescherming

De Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op besluiten en vergunningen onder de Omgevingswet. Voor belanghebbenden staan de mogelijkheden voor rechtsmiddelen open²:

Besluit	Zienswijze	Bezwaar	Beroep rechtbank	Beroep RvS
Omgevingsvergunning regulier		X	X	X
Omgevingsvergunning uitgebreid	X		X	X
Maatwerkvoorschrift		X	X	X
Handhavingsbesluit	X	X	X	X
	(voornemen)			

Bij een handhavingsbesluit en bij een afwijzing van een vergunningaanvraag wordt een voornemen verzonden waarop zienswijzen kunnen worden ingediend. De zienswijzen worden meegenomen in de belangenafweging voor het definitieve besluit.

Beoordelingskader Omgevingsplanactiviteit

Omgevingsplan

Het omgevingsplan bevat onze lokale regels voor de fysieke omgeving. Per 2024 beschikken we over een omgevingsplan van rechtswege: ons tijdelijke omgevingsplan. Vervolgens is er een transitieperiode tot 2032 om ons omgevingsplan voor het grondgebied vast te stellen waarin alle regels zijn opgenomen voor de fysieke omgeving. De Omgevingswet kent geen actualisatieplicht. Wel is er de verplichting om de gemeentelijke omgevingsvisie, landelijk en provinciale instructieregels, beleid voor de fysieke omgeving en verleende vergunningen te vertalen naar en op te nemen in het omgevingsplan.

In combinatie met de landelijke regels blijkt:

- Welke activiteiten in de fysieke omgeving zonder meer mogelijk zijn;
- Voor welke activiteiten een informatieplicht of meldingsplicht geldt;
- Welke activiteiten zijn toegestaan op basis van een vergunning;
- Welke activiteiten niet zijn toegestaan; er kan een vergunningaanvraag worden gedaan voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of een aanvraag voor wijziging omgevingsplan.

² met enkele specifieke uitzonderingen die zijn vastgelegd in de Awb

Vergunningaanvragen voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit worden getoetst aan het omgevingsplan. Als blijkt dat een activiteit niet voldoet aan de regels van het omgevingsplan dan beoordelen we of een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) of wijziging omgevingsplan voor die activiteit mogelijk is (zie onder 'Afwijkingen'). Bij de aanvraag voor een BOPA of wijziging van het omgevingsplan wordt getoetst of er wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Afwijkingen

Initiatieven met activiteiten die niet voldoen aan de beoordelingsregels behorende bij een binnenplanse vergunningsplicht of die in het geheel niet zijn toegestaan in het omgevingsplan kunnen een aanvraag indienen om af te wijken van het omgevingsplan via een BOPA. Voor sommige ontwikkelingen is echter de procedure tot het wijzigen van het omgevingsplan beter passend of noodzakelijk. De gemeenteraad heeft een delegatiebesluit genomen over wijzigingen van het omgevingsplan. Als voldaan wordt aan de voorwaarden is het college het bevoegd gezag. Voor de vergunningprocedure is het college bevoegd. Voor situaties waarin de BOPA procedure wordt toegepast, heeft de gemeenteraad gevallen aangewezen waarvoor zij adviesrecht heeft en bindend advies geeft aan het college voordat een besluit op de vergunningaanvraag wordt genomen.

Beoordelingskader bouwtechnische activiteit

Voor bouwen is de preventieve toets een 'aannemelijkheidstoets': een vergunning voor de activiteit bouwen wordt verleend als voldoende aannemelijk is dat het bouwplan voldoet aan de technische voorschriften. Hiermee stelt de wetgever dat de gemeente bij het toetsen van de bouwaanvraag niet de verantwoordelijkheid overneemt van de vergunninghouder of bouwer.

De toetsingsstrategie voor (bouw)aanvragen heeft tot doel te komen tot een uniforme manier van toetsen door een kwaliteitsniveau vast te leggen. Ongeacht de behandelend medewerker vindt een eenduidige toetsing plaats. Tevens wordt aan de hand van de toetsingsstrategie gekomen tot een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet van de beschikbare middelen.

Bouwtechnische toetsing

De bouwtechnische regels zijn opgenomen in het landelijk Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). De bouwtechnische toetsing die de gemeente uitvoert is voor bouwwerken die niet onder gevolklasse 1 van de Wkb vallen. Het is praktisch onmogelijk om alle voorschriften uitputtend te toetsen. Hiervoor ontbreken middelen en capaciteit. Bovendien vraagt niet elk bouwwerk om deze toetsing. Voor de technische toetsing van aanvragen omgevingsvergunning bouwen is het noodzakelijk tot een lokaal, verantwoord kader te komen waarin we aannemelijk maken of aan de regelgeving wordt voldaan.

Toetsingsniveaus

De toetsing van een aanvraag met een bouwactiviteit baseren we op de onze toetsingsmatrix. Deze werkt met vier niveaus van toetsing. Per type bouwwerk is afhankelijk van het risico bepaald op welk niveau getoetst wordt.

De toetsingsniveaus beschrijven de diepgang van de beoordeling. Bij de keuze en omschrijving van de toetsingsniveaus is aangesloten bij definities uit het landelijk project Collectieve Kwaliteitsnormering Bouwvergunningen (CKB). Doel is om de toetsingskwaliteit van aanvragen te waarborgen: vastleggen van een toetsingsniveau waaraan wordt getoetst.

Er zijn vier toetsingsniveaus waarbij de diepgang oploopt van 1 naar 4. Er is voor gekozen om de toetsingsniveaus algemeen te beschrijven en niet voor elk voorschrift te definiëren wat onder het toetsingsniveau moet worden verstaan.

Cat	Werkniveau	Toetsniveau
1	Sneltoets	Toetsen op de compleetheid van de (technische) informatie: ▪ aanwezigheid tekeningen/berekeningen; ▪ vereiste voorzieningen op tekening aangegeven en globale inschatting dat aan eisen worden voldaan
2	Globaal	Toetsen of uitgangspunten conform norm zijn: ▪ controle door na te gaan of uitgangspunten uit tekeningen/berekeningen zijn te halen door bijvoorbeeld: - maten of meten - controle andere specificaties (bv. certificaat) - controle rekenmethode
3	Representatief	Toetsen of berekeningen correct zijn weergegeven: ▪ controle door aantal representatieve onderdelen (vooral de constructieve- en brandveiligheid) op tekening en/of in berekening rekenkundig te controleren.
4	Grondig	Toetsen op alle onderdelen ▪ voorschrift integraal controleren; ▪ berekeningen narekenen; ▪ zo nodig complexe berekeningen (laten) beoordelen.

Toetsingsmatrix

Het toetsingsprotocol is een matrix. Horizontaal, in de rijen, zijn de thema's/aspecten aangegeven en verticaal de gebruiksfuncties. De matrix is opgenomen in bijlage B1.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Bij inwerkingtreding van de Wkb vervalt de bouwtechnische toetsing en toezicht. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door onafhankelijke kwaliteitsborgers. In dit document gaan we uit van de situatie dat de Wkb voor alle bouwwerken in gevolklasse 1 in werking is.

Onze toetsings- en toezichtstrategie geldt voor de bouwwerken die niet vallen onder gevolklasse 1 (GK1) van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Bouwwerken die vallen onder GK1 worden door ons niet meer bouwtechnisch getoetst; wel blijft bij deze bouwwerken de toetsing aan ons omgevingsplan via de vergunning voor de omgevingsplanactiviteit.

Welke bouwwerken zijn Gevolklasse 1?

- Grondgebonden woningen en nevenfuncties (garage, kantoor aan huis)
- Woonboten
- Vakantiewoningen
- Bedrijfspannen van maximaal 2 bouwlagen, klein kantoor / kantine
- Aanbouwen van maximaal 2 bouwlagen
- Fiets- en voetgangersbruggen (niet over rijks- of provinciale wegen), maximaal 20 meter overspanning
- Bouwwerken geen gebouw tot 20 meter hoog (masten, antennes)

Wat valt weg

- Bouwtechnische inhoudelijke beoordeling aanvraag
- Toezicht op bouwtechnische uitvoering

Wat blijft onveranderd

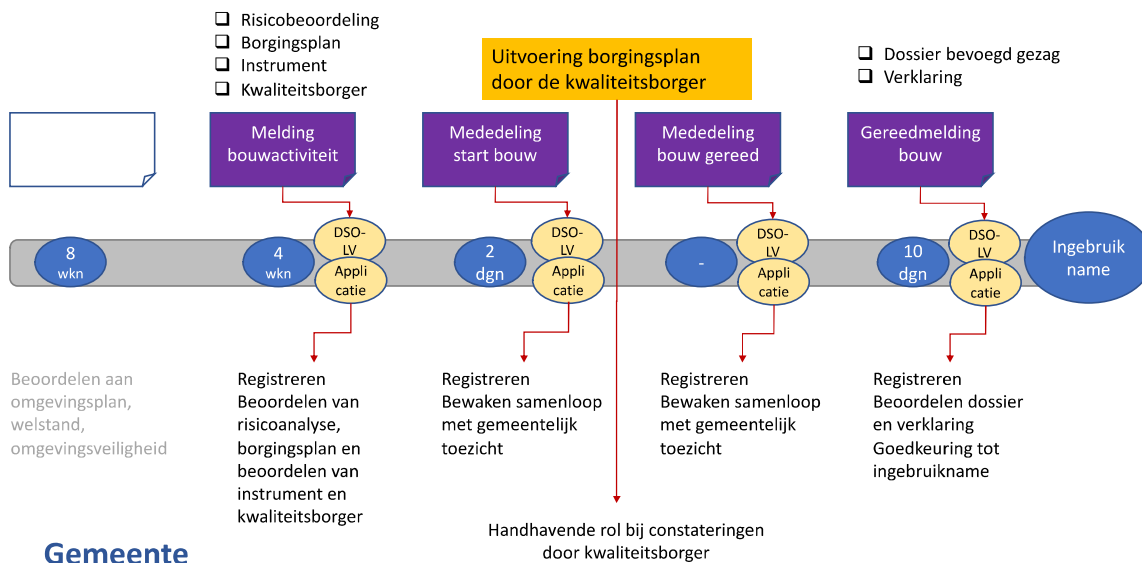
- Toetsing monumenten, welstand, omgevingsveiligheid, bouwverordening, bestemmingsplan
- Toezicht en handhaving op gebruikersfase
- Handhaving Bouwbesluit

Wat komt erbij

- Check op toepassing juist kwaliteitsborgingsinstrument
- Check op aanwezigheid juiste kwaliteitsborger
- Check op verklaring bouwwerk conform Bouwbesluit
- Check bevoegd gezag dossier

Het proces onder de Wkb is globaal hieronder opgenomen, de onderdelen zijn verder uitgewerkt in onze werkprocessen:

Initiatiefnemer / kwaliteitsborger

Aanvraag Omgevingsplanactiviteit (indien van toepassing): Er wordt een aanvraag ingediend bij een vergunningplicht volgens het omgevingsplan of als de activiteit niet past binnen de regels van het omgevingsplan. De gemeentelijke toetsing aan omgevingsplan, welstand en omgevingsveiligheid blijft onveranderd. De aanvraag en beoordeling van de omgevingsplanactiviteit valt buiten de werking van de Wkb.

Melding bouwactiviteit: 4 weken voor start bouw ontvangt de gemeente de “Melding Bouwactiviteit” met:

- De risicobeoordeling van het bouwwerk;
- Het borgingsplan;
- De toe te passen borgingsinstrumenten;
- Gegevens over de kwaliteitsborger.

Mededeling start bouw: De gemeente ontvangt de mededeling 2 dagen voor de bouw start.

Realisatie bouwwerk- uitvoering borgingsplan: Tijdens realisatie van het bouwwerk houdt de kwaliteitsborger toezicht conform het borgingsplan. De kwaliteitsborger treedt niet handhavend op; dit blijft bij de gemeente. Dit betekent dat de gemeente een signaal krijgt van de kwaliteitsborger als deze overtredingen constateert die de initiatiefnemer niet oplost.

Mededeling bouw gereed: De gemeente ontvangt de mededeling.

Gereedmelding bouw: De gemeente ontvangt de “Gereedmelding bouw” met het dossier en een verklaring of het bouwwerk voldoet. Indien er geen gereedmelding wordt gedaan of indien het dossier niet op orde is dan kan de gemeente de ingebruikname tegenhouden.

Er zijn verschillende scenario's mogelijk om de gemeentelijke rol in te vullen onder de Wkb. De verschillen zitten in de mate waarin de gemeente de meldingen van de kwaliteitsborger beoordeelt en de mate waarin wordt ingegaan op signalen van de kwaliteitsborger tijdens de realisatie van de bouw. De scenario's zijn onderstaand geduid, waarbij het tweede scenario wordt gevolgd.

Uitvoeringsniveau (detailtaken onder Wkb)	1) Markt aan zet	2) Vertrouwen met controle	3) Maximale grip
Check op kwaliteitsborger	Ja, administratief	Ja, administratief	Ja, administratief
Check juiste borgingsinstrument	Nee	Ja	Ja
Risicobeoordeling borger	Geen check	Check bij hoger risicoprofiel	Eigen check
Borgingsplan	Geen check	Check bij hoger risicoprofiel	Eigen check
Beoordeling dossier bevoegd gezag	Licht, op conclusies	Diepgang obv risicoprofiel	Diepgaand, incl eigen waarneming
Handhavingssignalen	Administratief afhandelen, eigen waarneming bij uitzondering	Administratief afhandelen en eigen waarneming bij vastgestelde risico's (constructie, gezondheid, brandveiligheid, duurzaamheid)d	Eigen waarneming

De casemanager benut de contacten met een initiatiefnemer - vanuit conceptverzoek, overleg, aanvraag omgevingsplanactiviteit – om te beoordelen of de initiatiefnemer een kwaliteitsborger inschakelt als het gaat om een bouwwerk in gevolgklasse I.

De gemeente beoordeelt de melding start bouw op volledigheid: is er een borgingsplan met risicobeoordeling aangeleverd en is aangegeven wie de kwaliteitsborger is en welk instrument de kwaliteitsborger hanteert. Wanneer blijkt dat de melding onvolledig is, dan stuurt de gemeente de melder een bericht met hierin aangegeven welke stukken er ontbreken. Tevens beoordeelt de gemeente of de lokale risico's afdoende door de kwaliteitsborger zijn verwerkt in het borgingsplan en geeft eventuele aanvullende voorwaarden door aan de kwaliteitsborger.

Dit is met name het geval bij bouwwerken met een hoger risicoprofiel:

- Als er specifieke lokale risico's zijn onderkend bij de aanvraag en behandeling van een (buitenplanse) omgevingsplanactiviteit; en/of
- Het een initiatief betreft waarvoor een adviesrecht van de gemeenteraad van toepassing is; en/of
- Het initiatief bestuurlijk gevoelig is.

Indien er sprake is van een hoger risicoprofiel en aanvullende voorwaarden aan de kwaliteitsborger kenbaar zijn gemaakt dan neemt de casemanager contact op met de kwaliteitsborger om afspraken te maken over het toezicht op de aanvullende voorwaarden.

Er kan een bouwmelding worden ingediend zonder gelijkwaardige oplossing, terwijl tijdens de bouw afwijkend wordt gebouwd met een gelijkwaardige oplossing. Dit kan tot gevolg hebben dat niet langer sprake is van een gevolgklasse 1 bouwwerk en er onterecht een melding is ingediend, terwijl een vergunning is vereist. Wanneer dit gebeurt zal de kwaliteitsborger contact op dienen te nemen met de gemeente. Wij dienen te beoordelen welke vervolgstappen nodig zijn en de uitkomst terugkoppelen aan de kwaliteitsborger. Stillegging van de bouwwerkzaamheden is daarbij een van de mogelijkheden.

Beoordelingskader sloop

Voor slopen geldt bij karakteristieke panden (vastgelegd in omgevingsplan) een vergunningplicht. Voor overige panden geldt een meldingsplicht. De sloopvergunning wordt beoordeeld op ontvankelijkheid en inhoudelijk beoordeeld op basis van omgevingsplan en Bbl, met bijzondere aandacht voor monumentale waarden. Er wordt beoordeeld of een gecertificeerd bedrijf een asbestinventarisatierapport heeft opgesteld als een dergelijk rapport is vereist. Bij het uitvoeren van breekwerkzaamheden door een mobiele puinbreker gelden algemene regels en is er een meldingsplicht en informatieplicht. We kunnen een maatwerkvoorschrift opnemen om de uitvoerder te verplichten om een opgave te doen van de vrijgekomen afvalstoffen en de afvoerbestemming. Op basis van de lokale omstandigheden nemen we een dergelijk maatwerkvoorschrift op.

Beoordelingskader brandveiligheid

Het toetsen van meldingen voor alle typen gebouwen in relatie tot brandveiligheid gebeurt op basis van een toets aan wettelijke regelgeving op volledigheid als inhoud. In alle gevallen (wanneer er bijvoorbeeld sprake is van een gelijkwaardigheid of als het gaat om bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid) wordt advies gevraagd aan de VRU.

Beoordelingskader monumenten en archeologie

Het omgevingsplan legt de beschermingsgraad vast van erfgoed. Rijksmonumenten zijn aangewezen (en beschermd) op grond van de Erfgoedwet en er zijn er 18 aangewezen. In de beleidsnota is de bescherming uitgewerkt voor gemeentelijke monumenten, beeldbepalende panden en de integrale ensembles (11), de stedenbouwkundige ensembles en het agrarisch cultuurlandschap. Er zijn zo'n 250 gemeentelijke monumenten.

De omgevingsvergunning voor monumenten en archeologie voorkomt onomkeerbare schade aan het erfgoed. Naast de beoordeling van de aanvraag voor monumenten over bouwhistorische onderdelen via de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit wordt bij de toetsing van aanvragen voor een vergunning voor monumenten aangesloten bij het beoordelingskader bouwen.

Als ingrijpende wijzigingen, reconstructies, herbestemming en sloop plaatsvindt aan rijksmonumenten dan wordt advies aangevraagd bij Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Voor archeologie wordt advies gevraagd aan ODRU.

Beoordelingskader milieu

De taken voor het behandelen van vergunningen of meldingen voor milieubelastende activiteiten zijn opgedragen aan de ODRU. De ODRU draagt zorg voor behandeling van vergunningaanvragen, meldingen en ook het toezicht. De ODRU heeft regionaal uitvoeringsbeleid opgesteld voor de (basis)taken die zijn opgedragen; daar gaan we in deze strategie niet op in.

Met de bruidsschat is de bevoegdheid van honderden rijksregels overgegaan naar gemeenten. Deze regels staan in het omgevingsplan. Er zitten milieuregels in de bruidsschat. Dat kan betekenen dat milieuregels deel gaan uitmaken van onze beoordeling van initiatieven met een omgevingsplan activiteit.

Advies

Bij een omgevingsvergunning komen milieuaspecten aanbod. Bij een groot gedeelte van de aanvragen wordt een advies aan de ODRU gevraagd.

De meest voorkomende aspecten zijn:

- Bodem (bodemonderzoek nodig en beoordelen)
- Wet geluidhinder (akoestisch onderzoek)
- Externe veiligheid
- Milieuzonering
- Wet natuurbescherming (provincie). Aerius-berekening stikstof: indien blijkt dat een natuurvergunning nodig is, dan wordt de berekening voorgelegd aan de provincie

Na het advies over de milieuaspecten die van toepassing zijn volgt het beoordelen van de aangeleverde onderzoeken en rapporten.

Bodem, geluid, geur, externe veiligheid

Naast de adviezen komen er vragen binnen van inwoners, bedrijven en andere organisaties. Deze vragen hebben betrekking op bodem, geluid, geur, externe veiligheid en andere aspecten die vallen onder het milieubeleid. Dit varieert van vragen over het bestaande beleid, advies vragen hoe ze zaken het beste kunnen aanpakken/oplossen tot informatie vanuit ons archief. Dit ligt bij de ODRU.

Beoordelingsader weg, uitweg, kap, reclame

Onze Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL) bevat bepalingen en regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving en is de grondslag voor onze toetsing en beoordeling. De bepalingen uit de VFL op het fysieke domein gaan – op termijn – over naar het omgevingsplan.

Aanleg, beschadigen en veranderen van een weg

Er is een verbod opgenomen om zonder vergunning een weg aan te leggen, te verharderen of op te breken of anderszins veranderingen aan te brengen.

Uitweg

Er is een verbod opgenomen om zonder vergunning een uitweg te maken of een verandering aan te brengen in een bestaande uitweg naar een weg. We beoordelen een aanvraag op het veilige gebruik van de weg en de bescherming van het uiterlijk van de omgeving en groenvoorzieningen. In de vergunning nemen we de inrichtingseisen en de toegestane breedte van de uitweg op. Een uitweg bij een woning beoordelen we op verkeersveiligheid, parkeersituatie en bescherming van het uiterlijk aanzien en de groenvoorzieningen.

Kap

Het omgevingsplan bevat de vergunningplicht en regels voor het kappen van bomen en vellen van houtopstand. Op de lijst waardevolle bomen staan de beschermde bomen. We beoordelen een aanvraag tot de kap van bomen of vellen van houtopstand en wegen af of we een verplichting tot herplant opleggen.

Reclame

Indien sprake is van een bouwwerk of een constructie aan een bouwwerk dan wordt getoetst aan bouwkundige eisen, redelijke eisen van welstand en lichtsterkte (door ODRU).

Beoordelingskader bodem, bouwstoffen en grond

Alle meldingen en vergunningen in het kader van bodem, bouwstoffen en grondstromen worden beoordeeld door de ODRU conform het lokale beleid.

Beoordelingskader natuurbescherming

We vragen instemming aan het bevoegd gezag (ministerie of provincie) indien een vergunningaanvraag de activiteit handelen in een natuurbeschermingsgebied bevat, of de activiteit nadelige gevolgen kan veroorzaken voor de flora en fauna. De inhoudelijke toetsing vindt plaats door deze overheden.

Beoordelingskader bewoning

In het omgevingsplan is opgenomen dat er geen enkele vorm van bewoning met meer dan één huishouden is toegestaan. Er kan ontheffing worden verleend op basis van beleidsregels om af te wijken, en dan nemen we voorwaarden op voor het aantal slaapplekken en eventuele regels voor de bescherming van de woon- en leefomgeving.

Beoordelingskader woonoverlast

Per 1 juli 2017 is de 'Wet aanpak woonoverlast' in werking met de bevoegdheid van de burgemeester tot het toepassen van bestuursdwang in de vorm van een gedragsaanwijzing bij ernstige woonoverlast, veroorzaakt door overlastgever(s) in de nabije woonomgeving. Er is beleid vastgesteld en de omwonende kan bij woonoverlast een melding doen bij de gemeente of bij de woningcorporatie, verhuurder of beheerder van de gehuurde woning.

Goed verhuurderschap

Per 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap in werking getreden. Per 1 juli 2024 is de Wet betaalbare huur in werking getreden. Via de site van de gemeente kan een melding worden doorgegeven. De intake ligt bij team L&V, eventueel kan vervolgens toezicht en handhaving plaatsvinden vanuit team ROB.

Digitaal Opkoopregister

Ten behoeve van de aanpak van de handel in goederen afkomstig van een misdrijf (heling) heeft het college in de verordening opgenomen dat handelaren verplicht zijn op een gewaarmerkt verkoopregister bij te houden voor de in- en verkoop van gebruikte of ongeregelde goederen. De gemeente kan bestuurlijke maatregelen nemen als er overtredingen worden geconstateerd.

Samenwerken bij vergunningverlening

In ons werkproces zijn de contactmomenten met externe en interne adviseurs benoemd.

De samenwerking bij vergunningverlening is onder ander met:

- ODRU: uitvoering taken voor milieubelastende activiteiten en taken bodem, geluid, energie, asbest;
- VRU: beoordelen van meldingen en geven van advies op brandveiligheid voor alle activiteiten;
- Provincie of waterschap: beoordelen/toetsen op onderdelen die nodig zijn voor afhandeling van een aanvraag;
- Gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit: beoordelen van aanvragen aan de eisen van welstand en voor monumenten, beschermde dorpsgezichten en karakteristieke panden.

4 Toezicht

Onze toezichtstrategie is gericht op het op eenzelfde wijze uitvoeren van toezicht in overeenkomstige gevallen.

De doelen zijn:

- Professionaliteit, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor diegenen waarop het toezicht zich richt;
- Effectiviteit om maatschappelijke effecten te bereiken.

Vormen van toezicht

Toezicht vindt plaats naar aanleiding van:

- Het uitvoeringsprogramma waarin prioriteiten voor het toezicht zijn verwerkt;
- Verleende vergunningen en ontvangen meldingen;
- Thema's of projecten;
- Klachten, meldingen, handhavingsverzoeken en ongewone voorvallen;
- Waarnemingen in het vrije veld: oog en oor.

Het uitvoeren van toezicht is gericht op bescherming van de leefomgeving, veiligheid, gezondheid en leefbaarheid. Daarnaast is het toezicht van belang voor onze bedrijfsvoering doordat we de registratie actualiseren (= doorgeven van) in de Basisregistratie Personen (BRP) en de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) waar onder andere de Waardering van onroerende zaken (WOZ) gebruik van maakt.

Vormen van toezicht zijn:

- administratief toezicht (bijvoorbeeld certificaten bij keuringen);
- routinematige controles: periodiek toezicht op vergunningen en meldingen;
- thematische controles;
- gebiedsgerichte controles, bijvoorbeeld in het landelijk gebied of wijktoezicht;
- hercontroles: vinden plaats aan de hand van een geconstateerde overtreding.

Bij het uitvoeren van toezicht gaan we zorgvuldig om met de belangen van de rechthebbende(n). In beginsel worden de toezichtbevoegdheden uitgeoefend met medewerking ofwel toestemming van inwoner of bedrijf. Als toestemming wordt geweigerd wordt gebruik gemaakt van de bevoegdheden van toezichthouders volgens de Algemene wet bestuursrecht en/of Algemene wet op het binnentreden als dit nodig is. Op basis van een analyse van de situatie vooraf, wordt bepaald of de controle aangekondigd of onaangekondigd plaatsvindt.

Omgevingsplan

Het toezicht op de regels in het omgevingsplan vindt plaats naar aanleiding van een verleende vergunning of ingediende melding, op basis van meldingen of klachten en door algemeen gebiedstoezicht. Verder houden we toezicht op bepalingen in ons omgevingsplan indien die zijn opgenomen als voorwaarden in de vergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

Bouwactiviteiten

Net als bij het beoordelen van vergunningaanvragen bouwen geldt dat tijdens de bouw- of realisatiefase keuzes moeten worden gemaakt over wat we controleren en hoe dit wordt gecontroleerd. Voor deze fase hebben we het toezichtprotocol uitgewerkt. Het toezicht op bouwen verandert door de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.

Vergunningsvrije bouwwerken

We controleren niet actief op de bouw van vergunningsvrije bouwwerken, wel reactief op basis van klachten of meldingen. De collega's van BAG en Belastingen houden inzicht in de realisatie van bouwwerken die vergunningsvrij zijn ten behoeve van de basisregistraties door vergelijking van luchtfoto's en kaarten.

Bouwwerken onder GK1 (meldingsplichtige bouwwerken)

Bij het onderdeel vergunningverlening is de werking van de Wkb toegelicht en onze werkwijze ten aanzien van de meldingen die de kwaliteitsborger doet. Er is ook aangegeven dat we voor bouwwerken met een hoger risicoprofiel samen met de kwaliteitsborger toezicht kunnen uitvoeren.

De kwaliteitsborger voert het toezicht uit gedurende de realisatie van bouwwerken die onder gevolgklasse I van de Wkb vallen. De kwaliteitsborger heeft geen handhavende bevoegdheid. Als de kwaliteitsborger strijdigheden constateert gedurende de realisatie van het bouwwerk of bij de oplevering waardoor de kwaliteitsborger geen verklaring kan afgeven dat het bouwwerk voldoet aan de eisen, dan is de kwaliteitsborger verplicht de gemeente hierover te informeren.

De gemeente zal deze signalen beoordelen en handelen. Dit kan zijn dat er kennis wordt genomen van de strijdigheid, dat er eigen toezicht plaatsvindt op de bouw om waarnemingen te doen of dat er handhavende maatregelen worden genomen voor herstel van de strijdigheid. De gemeente zal met name bij onzekerheid over constructieve veiligheid, brandveiligheid, duurzaamheid en gezondheid overgaan tot eigen toezicht of handhaving.

Het kan voorkomen dat er wordt gestart met bouwwerkzaamheden zonder dat er een private kwaliteitsborger is ingeschakeld. In dergelijke gevallen moeten we formeel bezien de bouw stilleggen. Dat betekent dat we een termijn stellen waarbinnen de initiatiefnemer een kwaliteitsborger moet inschakelen.

Bouwwerken GK2/3; vergunningplichtige bouwwerken

Bij bouwwerken die niet onder GK1 van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen vallen, moeten tijdens de bouw- of realisatiefase keuzes gemaakt worden over de intensiteit van ons toezicht. Voor deze fase hebben we het toezichtprotocol uitgewerkt. Het landelijke toezichtprotocol heeft hiervoor als basis gediend.

Het toezichtprotocol is een matrix waarin per bouwfase en gebruiksfunctie is aangegeven hoe we controleren. Deze is opgenomen in de bijlage.

Daarbij onderscheiden we:

- S: Steekproefsgewijze controle
- 1: Visuele controle
- 2: Beoordeling van hoofdlijnen en hoofdaspecten
- 3: Beoordeling van hoofdlijnen en enkele kenmerkende details
- 4: Integrale controle van alle onderdelen

Uit de matrix blijkt dat het om verschillende fasen in het bouwproces gaat en dat op de onderdelen is aangegeven met welke diepgang de controle plaatsvindt. Het verder uitwerken van het exacte controleniveau kan door middel van checklisten. Daarin kan gedetailleerder worden benoemd waarop gecontroleerd dient te worden en per inspectie kan de inspecteur vastleggen waarop is gecontroleerd.

Bij het toezicht ondervinden we in toenemende mate dat we aandacht moeten geven aan het inspecteren van bestaande panden op landelijke aandachtspunten. De afgelopen jaren zagen we onder meer landelijke eisen om te inspecteren op energielabel, breedplaatvloeren en brandveiligheid van gevels. Dergelijke landelijke eisen nemen we op in ons jaarlijks uitvoeringsprogramma.

Sloopactiviteiten

Het toezicht op de sloopvergunning voor karakteristieke panden, monumenten vindt plaats aan de hand van verleende vergunningen met betrekking tot monumentale of beschermde aspecten.

Dit toezicht ligt net zoals dat op de sloopmeldingen bij de gemeente.

Het toezicht op de bedrijfsmatige sloop met asbesthoudend materiaal ligt bij de ODRU (basistaak). De ODRU heeft zelf handhavingsbevoegdheid.

Brandveiligheid

Het toezicht op bestaande bouwwerken en meldingen voor brandveilig gebruik ligt bij de VRU. De verantwoordelijkheid voor het realiseren en behouden van een brandveilige situatie ligt bij de gebruikers/eigenaren. De brandweer bevestigt dit uitgangspunt zoveel mogelijk. Hierbij ligt de nadruk op risicogerichte aanpak.

De belangrijkste thema's zijn alarmering, veilig vluchten, rook- en brandbeheersing en veilige inzet van de repressieve dienst. De middelen die voor de VRU beschikbaar zijn worden volgens de door de VRU opgestelde systematiek verdeeld. De VRU levert jaarlijks een uitvoeringsplan. De VRU heeft geen handhavingsbevoegdheid, overtredingen gaan naar de gemeente voor afhandeling.

Monumenten en archeologie

Nadat een omgevingsvergunning voor de activiteit bouw en monumenten (rijksmonumentenactiviteit dan wel gemeentelijke omgevingsplan activiteit) is afgegeven of een aanpassing aan een monument vergunningsvrij plaatsvindt, neemt de gemeente de monument specifieke en cultuurhistorische aspecten mee in de bouwinspecties.

De eigenaar is verantwoordelijk voor het voldoen aan de onderhoudsverplichtingen voor monumenten of beschermde panden. We reageren op meldingen uit ons algemene vrije veld toezicht als dat aan de orde is.

Milieu

Het toezicht op milieubelastende activiteiten ligt bij ODRU voor vergunningen en meldingsplichtige activiteiten. Voor deze taken heeft de ODRU uitvoeringsbeleid vastgesteld. De ODRU is 24/7 bereikbaar en beschikbaar voor de afhandeling van milieu-incidenten. De ODRU verzorgt de planning voor de controlebezoeken, met inachtneming van het beschikbare budget (vastgelegd in het werkplan). Tevens pakt de ODRU een deel van de juridische handhaving omtrent milieu overtredingen op zich.

Aanleg weg

Het toezicht bij de aanleg van een weg ligt bij de betreffende wegbeheerder.

Uitweg

Het toezicht op het aanleggen of veranderen van een uitweg gebeurt via gebiedstoezicht en toezicht op afgegeven vergunningen. Dit ligt bij beheer openbare ruimte en de registratie ligt bij VTH.

Kap

Het toezicht op het kappen van bomen is op basis van een afgegeven vergunning waarbij een eventuele herplantplicht wordt gecontroleerd. Verder signaleren we bomenkap via gebiedstoezicht (beheer openbare ruimte) en op basis van meldingen.

Reclame

Het aanbrengen van reclame aan een bouwwerk of een constructie aan een bouwwerk is een bouwactiviteit en wordt gecontroleerd in het kader van de vergunning.

Evenementen (bouwtechnisch)

Op basis van het in het vergunningen- of meldingenproces bepaalde risicoprofiel van een evenement wordt de intensiteit en diepgang van de controles en onderlinge rolverdeling met politie, brandweer, ODRU (geluidsmetingen), toezichthouders en BOA's voorafgaand aan het evenement bepaald. Voor het merendeel van B evenementen en voor alle C evenementen is er een schouw voorafgaand aan het evenement.

Het toezicht vanuit VTH richt zich op brandveiligheid en op bouw- en constructieve veiligheid van tijdelijke constructies (podia, tribune, tenten, attracties).

Boden, bouwstoffen en grond

Dit toezicht is opgedragen aan de ODRU en wordt uitgevoerd op basis van het regionale beleid.

Natuurbescherming

Het toezicht op de bescherming van natuur, flora en fauna vindt plaats naar aanleiding van klachten en meldingen die we doorzetten naar de provincie als bevoegd gezag.

Horeca

Het toezicht op horeca-activiteiten ligt bij de gemeente (exploitatie/gebruik), ODRU (milieu), VRU (brandveiligheid) en de politie (openbare orde). Vanuit VTH houden we toezicht op het gebruik (bezoekersaantallen, voorzieningen brandveiligheid, doorgang nooduitgangen, etc.).

Overig

Overige bepalingen in de verordening (standplaatsen, voorwerpen op of aan de weg, etc.) controleren we naar aanleiding van klachten/meldingen of tijdens het gebiedstoezicht.

Ondermijning (Wet Damocles)

Het toezicht en de juridische handhaving op basis van het Damoclesbeleid is gericht op het voorkomen van overlast en ondermijning. Dit betreft de opvolging van meldingen, opvolging rapportages van de politie, opvolging van klachten en het daadwerkelijk sluiten van panden, houden van toezicht en overgaan tot bestuurlijke handhaving.

Bij reguliere controles (bouwen, ruimtelijke ordening, BRP), klachten en meldingen worden signalen voor ondermijnende activiteiten besproken. Bij het constateren van productie of opslag van drugs in een pand is de burgemeester bevoegd om het pand te sluiten. Het toezicht op ondermijnende activiteiten vindt met name plaats door opsporende partners (politie, FIOD, Openbaar Ministerie). Samen met deze partners voeren we projectmatige controles uit onder de vlag van de Taskforce Integrale Controle (TIC). Dit bestaat uit structureel overleg met politie, vooronderzoek, fysieke controles. Bij de (juridische) opvolging van constatering vindt op casusniveau afstemming plaats met de politie en het OM.

Kamerverhuur

Het toezicht op kamerverhuur is op basis van de vergunning conform het omgevingsplan, reguliere controles van panden op brandveiligheid, inschrijvingen in de BRP, het digitaal nachtregister en signalen uit de Landelijke Stuurgroep Interventieteams. Daarnaast fungeert de toezichthouders als oog- en oorfunctie in geval van misbruik, uitbuiting, sociaal welzijn en ondermijning.

Meldingen en handhavingsverzoeken

Meldingen van inwoners of bedrijven kunnen per telefoon, schriftelijk, e-mail /app of via de website van de gemeente binnenkomen. Eerst wordt beoordeeld of er sprake is van een publiekrechtelijk grondslag en of de gemeente bevoegd is. Indien het privaatrechtelijk is dan zal er in principe geen behandeling plaatsvinden.

Bij een melding van een burger of bedrijf wordt contact opgenomen. Vervolgens wordt bepaald wat de aanleiding en het doel van de melding is en wat verwacht wordt van de gemeente. De melding wordt na binnenkomst beoordeeld op prioriteit en afhankelijk daarvan al dan niet met spoed opgepakt. Dit kan betekenen dat een locatiebezoek plaatsvindt om inzicht te krijgen in de oorzaak van de melding.

Bij anonieme meldingen wordt de impact ingeschat. Afhankelijk van deze inschatting wordt eventueel verdere actie ondernomen. Bij een anonieme melding is het logischerwijs niet mogelijk om te communiceren met de melder.

Een handhavingsverzoek heeft een wettelijke beslistermijn. Op basis van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) wordt een afhandeltermijn van 8 weken als redelijk beschouwd. De termijn is afhankelijk van eventuele constatering bij de behandeling en bij het aantreffen van overtredingen met acties voor opvolging kan een langere termijn gelden. In beginsel wordt dezelfde werkwijze als bij een melding gehanteerd. Op een verzoek om handhaving wordt een besluit genomen dat vatbaar is voor bezwaar en beroep.

Anonieme verzoeken om handhaving worden afhankelijk van het verzoek al dan niet (ambtshalve) opgepakt. Verzoeken om handhaving die zijn ingediend door iemand die geen belanghebbende is worden niet-ontvankelijk verklaard.

Milieuklachten en verzoeken om handhaving milieu worden behandeld door de ODRU, ook in spoedeisende gevallen.

De gemeente heeft een 24-uurs bereikbaarheidsregeling met een piketdienst voor calamiteiten via de crisisbeheersing.

De afhandeling van klachten/meldingen van inwoners en bedrijven is volgens deze uitgangspunten:

- Geen behandeling bij een privaatrechtelijke grondslag;
- Spoedig (streeftermijn 5 werkdagen) en met een locatiebezoek behandelen van *urgente* meldingen met directe risico's op constructieve veiligheid, brandveiligheid, gezondheid;
- Bij *niet-urgente* meldingen wordt besproken wat het belang en doel van het verzoek is en op basis daarvan besloten over de behandeling;
- Geen behandeling op meldingen die niet te verifiëren zijn.

De afhandeling van een handhavingsverzoek is volgens deze uitgangspunten:

- Volgen van de Awb wat betreft besluitvorming;
- Diepgaand en met een locatiebezoek behandelen van handhavingsverzoeken met gevolgen op constructieve veiligheid, brandveiligheid, gezondheid, erfgoed, leefbaarheid;
- Niet-ontvankelijk verklaren van handhavingsverzoeken als degene geen belanghebbende is;
- Streeftermijn voor behandeling van maximaal 8 weken.

Gebiedscontroles

De gebiedscontrole (of surveillance) vindt plaats op specifieke thema's of gebieden door onze toezichthouders. Het zijn observerende controles om een beeld te vormen of wordt voldaan aan de regels en voorwaarden vanuit ruimtelijk gebruik, bouwen, (brand)veiligheid.

Samenwerking bij het toezicht

Er is overleg in het kader van projecten of casussen met instanties zoals politie, VRU, ODRU, Openbaar Ministerie, Nederlandse Arbeidsinspectie, Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit, Douane, de Algemene Inspectiedienst, het Waterschap en het RIEC. Er vindt georganiseerd en structureel overleg plaats met politie, ODRU (milieu) en de VRU (brandveiligheid).

Toezichtprogramma's worden afgestemd om te voorkomen dat bedrijven in een beperkte periode voor zowel milieu als brandveiligheid bezocht worden. Periodieke controles (milieu, bouw, brandveiligheid) tijdens de gebruiksfase worden zoveel mogelijk integraal uitgevoerd met andere partners.

5 Sanctioneren en gedogen

We volgen de sanctiestrategie die we in dit hoofdstuk beschrijven als een we een overtreding constateren. Daarbij onderschrijven we de landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht (LHSO).

Het doel van de sanctiestrategie is om uitvoering te geven aan:

- Beginselplicht tot handhaven;
- Passend interveniëren bij iedere bevinding;
- In vergelijkbare situaties vergelijkbare keuzes maken;
- Interventies op vergelijkbare wijze kiezen en toepassen.

Onderdelen van de LHSO zijn in onderstaande alinea's uitgewerkt en aangevuld met eigen overwegingen.

We zoeken contact met een overtreder. Dit kan ertoe leiden dat een handhavingsprocedure niet hoeft plaats te vinden. In het contact moet vertrouwen ontstaan dat de overtreding wordt opgeheven. Hiervoor wordt een termijn afgesproken. Er zijn uitzonderingen waarbij een sanctie wordt opgelegd. Bijvoorbeeld wanneer een overtreding om onmiddellijke actie vraagt. Voor een bestuursorgaan – zoals de gemeente - is de beginselplicht tot handhaving de basis.

Gelijkwaardige oplossing bij afwijken van voorschriften

Het kan voorkomen dat een situatie afwijkt van de vergunningvoorschriften of regel en dat maatregelen zijn getroffen die het beschermde belang in dezelfde mate of beter waarborgen. Indien op een andere wijze dezelfde veiligheid, bescherming van gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en bescherming van het milieu wordt gerealiseerd, kan deze oplossing voldoen en is geen vervolgactie noodzakelijk.

Legaliseerbare overtreding

Is sprake van een overtreding en is geen sprake van een gelijkwaardige oplossing, dan is een afweging of het een vergunbare situatie betreft. Als dit het geval is, wordt in beginsel een vergunningprocedure gestart. Legalisatie moet binnen afzienbare termijn mogelijk zijn. Afhankelijk van de ernst van de overtreding (risico, schade) en het profiel van de overtreder zijn er drie opties, waarbij we meestal de middelste volgen:

- Vergunnen met sanctie: Indien de illegale situatie is ontstaan uit calculerend/malafide gedrag en/of sprake is van recidive, wordt proces-verbaal opgemaakt;
- Vergunnen: Indien bij een vergunbare situatie geen sprake is van calculerend/malafide gedrag en geen sprake van recidive, wordt afgezien van een sanctie;
- Vergunnen met bestuursrechtelijke handhaving: Als een situatie legaliseerbaar is, kunnen we bestuursrechtelijk handhavend optreden, zolang de illegale situatie voortduurt of de vergunningaanvraag niet is ingediend. Als een vergunningaanvraag is ingediend, kan handhavend optreden geboden zijn, bijvoorbeeld als belangen van derden dat vergen.

Sanctie instrumenten

Bij geconstateerde overtredingen zijn bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten in te zetten.

De bestuursrechtelijk herstelsancties zijn:

- Last onder dwangsom (LOD);
- Last onder bestuursdwang (LOB/BES);
- Schorsen of intrekken van de vergunning of ontheffing;
- Bouwstop (tijdelijk stilleggen activiteiten);
- Verscherpt toezicht;
- Bestuurlijke boete.

De bestuurlijke boete is een nieuw instrument. De gemeente kan dit als sanctiemiddel inzetten en direct een boete opleggen (artikel 5:4 Awb). Hiervoor dient de gemeente de bevoegdheid tot het opleggen van een boete aan te wijzen. In onze strategie hebben we opgenomen bij welk soort overtredingen de bestuurlijke boete een mogelijk instrument is om in te zetten. Op dit moment is de bevoegdheid tot het toepassen van de bestuurlijke strafbeschikking nog niet binnen onze gemeente belegd en kan dit instrument niet worden ingezet.

Strafrechtelijke instrumenten zijn:

- Proces verbaal (PV);
- Bestuurlijke strafbeschikking (BSB).

In onze gemeente zijn BOA's aangewezen om strafrechtelijk op te treden op het gebied van het omgevingsrecht. Wij signaleren ook richting onze partners (zoals politie), waarna zij strafrechtelijk kunnen optreden.

Bij een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang krijgt de overtreder een hersteltermijn waarbinnen de overtreding moet zijn beëindigd. Als de overtreding na deze termijn niet is beëindigd, dan wordt de sanctie geëffectueerd.

Op basis van twee variabelen bepalen we met welk instrumentarium gehandhaafd wordt bij een geconstateerde overtreding:

1. Gevolgen voor het milieu, veiligheid, gezondheid en/of maatschappelijke relevantie;
2. Gedrag van de overtreder, waarbij we het gedrag en de toezicht- en handhavingshistorie van de overtreder laten meewegen.

Beide variabelen bepalen of bestuursrechtelijk (lichte segmenten), strafrechtelijk (donkere segmenten) of in een combinatie van beide (middensegmenten) wordt opgetreden. Zie de interventiematrix. Voor de donkere segmenten volgen we een 2-staps strategie. De waarschuwingsbrief wordt voorzien van een voornemen voor het opleggen van een dwangsom, zodat in de volgende stap de dwangsom kan worden opgelegd. Bij de lichte segmenten volgen we een 3-staps strategie waarbij we een redelijk termijn opnemen voor het beëindigen van de overtreding en een termijn voor het indienen van een eventuele zienswijze.

Door verzwarende of verzachtende argumenten kan een verschuiving van het instrumentarium plaatsvinden. Bij verzachtende argumenten wordt de in de interventiematrix gepositioneerde bevinding één segment naar links en één segment naar onder verplaatst en andersom bij verzwarende argumenten.

In lijn met de landelijke handhavingsstrategie kunnen de volgende argumenten verzwarend werken:

1. De overtreder heeft door zijn handelen financieel voordeel behaald;
2. Een financiële sanctie heeft vermoedelijk geen effect;
3. De overtreder heeft ook andere relevante handelingen gepleegd ter verhulling van de feiten, zoals valsheid in geschrifte, corruptie of witwassen;
4. Het doel van de handhaving ligt bij het onder de aandacht brengen van het belang van een bepaalde norm bij de branche of een breder publiek;
5. Door strafrechtelijk optreden met toepassing van opsporingsbevoegdheden kan meer toereikend zijn om de waarheid boven tafel te brengen.

Na positionering van de overtreding in de interventiematrix kan de bijbehorende interventie worden bepaald. In onderstaande versie van de interventiematrix is per situatie de eerste insteek voor sanctioneren opgenomen. De toezichthouder kiest voor de minst zware van de opgenomen interventies, tenzij de toezichthouder motiveert dat een andere interventie passender is.

Dit betekent dat de matrix behulpzaam is om op basis van de gevolgen (de verticale as) en het gedrag van de overtreder (de horizontale as) tot een kwadrant te komen. Binnen dat kwadrant kan gestart worden met het minst zware instrument en bij uitblijven van naleven kan dit worden verzwaaard. De matrix werkt dus in principe “van beneden naar boven”. Het doel van de matrix is om weloverwogen tot de juiste stappen en beslissingen te komen en om deze transparant vast te leggen.

De (mogelijke) gevolgen:				
Interventiematrix				
4. Aanzienlijk en/of onomkeerbaar	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV/ nader strafv. onderzoek	↑ Strafrecht PV/nader strafv. onderzoek
	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	
			Bestuursrecht ingrijpend Exploitatieverbod/sluiting Schorsen/intrekken vergunning, erkenning of certificaat	
				Bestuursrecht ingrijpend Exploitatieverbod/sluiting Schorsen/intrekken vergunning, erkenning of certificaat
	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen) Verscherpt toezicht	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen) Verscherpt toezicht	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen)	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen)
3. Van belang	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV/ nader strafv. onderzoek	↑ Strafrecht PV/nader strafv. onderzoek
	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)
				Bestuursrecht ingrijpend Exploitatieverbod/sluiting Schorsen/intrekken vergunning, erkenning of certificaat
	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek/ waarschuwing	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen). Verscherpt toezicht	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen). Verscherpt toezicht	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen)
2. Beperkt		↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht PV
			Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)
	Bestuursrecht herstellend Aanspreken/informeren	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek/ waarschuwing	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen). Verscherpt toezicht	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen)
1. Vrijwel nihil			↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht PV
			Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)
	Bestuursrecht herstellend Aanspreken/informeren	Bestuursrecht herstellend Aanspreken/informeren	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek/ waarschuwing	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek/ waarschuwing
Het gedrag van de overtreder is:	A. Goedwillend, proactief (dwz beëindigt overtreding eigener beweging)	B. Onverschillig	C. Calculerend	D. Notoir/crimineel

De interventie wordt ingezet totdat sprake is van naleving. Als naleving binnen de termijn uitblijft dan wordt een zwaardere interventie ingezet uit hetzelfde segment van de interventiematrix, tenzij een zwaardere interventie uit een ander segment van de interventiematrix passender is. De interventiematrix is een hulpmiddel om gemotiveerd tot een afweging van instrumenten te komen en om de inzet van deze instrumenten – waar nodig – af te stemmen met handhavingpartners.

Passende reactie

De toe te passen sanctie moet proportioneel zijn en dient zoveel mogelijk transparantie te bieden. Bij een last onder dwangsom geldt dit voor de lengte van begunstigingstermijn en de hoogte van dwangsom. De dwangsom dient prikkelend te werken, zodat de overtreder de overtreding zal beëindigen, beëindigd zal houden en wordt weerhouden om de overtreding (nogmaals) te begaan.

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Voor besluiten die niet gericht zijn op het voorkomen van herhaling kiezen we qua **begunstigingstermijn** voor een termijn waarbij de overtreder voldoende hersteltijd heeft én we langdurende overtredingssituaties voorkomen. Voor de onderbouwing van het besluit hanteren we een termijn die praktisch haalbaar moet zijn om aan de last te kunnen voldoen. Verder is de te stellen termijn afhankelijk van de aard van de overtreding (er kan in principe met geen of een korte termijn worden volstaan bij gedragsvoorschriften) en mag de termijn niet zodanig lang zijn, dat sprake is van (impliciet) gedogen van de overtreding.
- De **hoogte van een dwangsom** moet op grond van de Algemene wet bestuursrecht in redelijke verhouding staan tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van het opleggen van de dwangsom. We onderbouwen het besluit voor de hoogte van de dwangsom. We relateren de hoogte van de dwangsom onder andere aan de aard en ernst van de overtreding, de potentiële schade en de kosten die moeten worden gemaakt om de overtreding ongedaan te maken. In ieder geval moet het bedrag belangrijk hoger zijn dan het economisch voordeel dat met de overtreding wordt behaald. Het moet aantrekkelijker zijn de overtreding ongedaan te maken dan de dwangsom te betalen. We baseren ons op de meest actuele versie van de landelijke ‘Leidraad dwangsombedragen en begunstigingstermijnen’ die we opleggen.
- Het **verbeuren van dwangsommen** gebeurt van rechtswege.
- Bij het opleggen van een last onder dwangsom wordt het besluit, indien dit is toegestaan, geregistreerd in de **Basisregistratie Kadaster Publiekrechtelijke beperkingen**.
- Het bevoegd gezag kan in sommige gevallen de **vergunning** ook geheel of gedeeltelijk **intrekken** of schorsen als niet overeenkomstig de vergunning wordt gehandeld. Dit instrument wordt in onze gemeente in uitzonderlijke gevallen toegepast als andere maatregelen geen effect sorteren.

Overtredingen door de overheid

De handhaving van overtredingen begaan door een andere overheid of een onderdeel van de eigen organisatie is niet anders dan handhaving van overtreding begaan door inwoners of ondernemers. Er wordt geen verschil gemaakt in prioriteitstelling en keuze van het handhavingsinstrument. Wel brengt een dergelijke overtreding een tweetal extra procedurestappen met zich mee:

- Wordt een overtreding van de gemeentelijke organisatie geconstateerd, dan wordt deze aan het management en/of de burgemeester/college van B&W voorgelegd;
- Het management en/of de burgemeester/college van B&W zorgen ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de overtreding te beëindigen, deze in de toekomst te voorkomen en zo nodig de schade te herstellen.

Afzien van handhaven

In uitzonderlijke situaties kan de burgemeester/college van B&W verklaren dat wordt afgezien van handhaving. Dit is aan een termijn gebonden en niet langer dan noodzakelijk. Daarbij onderschrijven we het landelijk beleidskader gedogen.³

We kunnen bij een overtreding afzien van handhaving als wordt voldaan aan één of meerdere van de volgende voorwaarden:

- Er dient sprake te zijn van omstandigheden die afzien van handhaving in het concrete geval rechtvaardigen, of;
- De activiteit is verantwoord uit het oogpunt van bescherming van de fysieke leefomgeving, of;
- Er bestaat zicht op legalisatie van de activiteit, of;
- Een vergunningaanvraag is ingediend en een inschatting is gemaakt waaruit blijkt dat de activiteit vergunbaar is.

In de volgende gevallen wordt niet afgezien van handhaven:

- Bij de overtreder is sprake van recidiverend of calculerend gedrag;
- De activiteit is strijdig met enige andere bij of krachtens wettelijk voorschrift gestelde regel en het voor de handhaving van die regel bevoegde gezag heeft kenbaar gemaakt dat het met bestuursrechtelijke handhavinginstrumenten tegen deze overtreding optreedt of zal optreden;
- Bouwen zonder of in afwijking van een vergunning, tenzij er sprake kan zijn van een tijdelijk bouwwerk;
- Belangen van derden verzetten zich daartegen.

Indien wordt afgezien van handhaven gelden de volgende procesvoorschriften:

- Afzien van handhaving gebeurt schriftelijk;
- Afzien van handhaving wordt zoveel mogelijk beperkt in omvang en/of in tijd;
- Er moet sprake zijn van een zorgvuldige belangenafweging;
- Afzien van handhaving is aan controle onderworpen.

Samenwerken bij het sanctioneren

Afhankelijk van de overtreding en de overtreder vindt afstemming plaats met partners die strafrechtelijke sancties kunnen opleggen. Als richtlijn wordt de interventiematrix uit de LHSO gebruikt, zoals in dit document is opgenomen.

In situaties waarbij een andere overheid handhavingsbevoegd is voor of na het college/burgemeester vindt afstemming plaats met die overheidsorganisatie.

³ 'Grenzen aan gedogen', Kabinetsstandpunt 1996 (TK 1996-1997, 25085)

BIJLAGE B1 Toetsingsmatrix bouwen voor gevolgklassen 2 en 3

Bestaande bouw

TOETS NIVEAU BESLUIT BOUWWERKEN LEEFOMGEVING	Woningen Klein	Woningen Gemiddeld	Woningen Groot	Maatschappelijke gebouwen Klein	Maatschappelijke gebouwen Gemiddeld	Maatschappelijke gebouwen Groot	Bedrijfsgebouwen Klein	Bedrijfsgebouwen Gemiddeld	Bedrijfsgebouwen Groot	Monumenten	Uitbreiding / Verbouw Klein	Uitbreiding / Verbouw Gemiddeld	Uitbreiding / Verbouw Groot	Woongebouw Klein	Woongebouw Gemiddeld	Woongebouw Groot	Bijgebouw	Logiegebouwen	Bouwwerk geen gebouw zijnde
X = Geen toets niveau voor bepaald																			
S = Steekproef																			
1 = Visuele controle (Quick Scan / betrouwbaarheidstoets)																			
2 = Beoordeling op hoofdlijnen (hoofdlijntoets)																			
3 = Beoordeling hoofdlijnen en kenmerkende details (representatieve toets)																			
4 = Algehele controle van alle onderdelen (integrale toets)																			
HOOFDSTUK 3 BESTAANDE BOUW																			
AFDELING 3.2 VEILIGHEID																			
§ 3.2.1 Constructieve veiligheid	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
§ 3.2.2 Constructieve veiligheid bij brand	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	X
§ 3.2.3 Afscheiding aan de rand van een vloer, trap of hellingbaan	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
§ 3.2.4 Veilig overbruggen van hoogteverschillen	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1
§ 3.2.5 Beweegbare constructieonderdelen	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1
§ 3.2.6 Beperking van het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2	X
§ 3.2.7 Beperking van het ontwikkelen van brand en rook	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1
§ 3.2.8 Beperking van uitbreiding van brand	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2	X
§ 3.2.9 Verdere beperking van uitbreiding van brand en beperking van verspreiding van rook	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2	X
§ 3.2.10 Vluchtroutes: verloop	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1
§ 3.2.11 Vluchtroutes: inrichting	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2	X
§ 3.2.12 Wegtunnels: hulpverlening bij brand	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AFDELING 3.3 GEZONDHEID																			
§ 3.3.1 Wering van vocht	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	X	2	X
§ 3.3.2 Luchtverversing	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	X	2	X
§ 3.3.3 Spuivoorziening	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	X	2	X
§ 3.3.4 Afvoer van rookgas en toevoer van verbrandingslucht	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	X	2	X
§ 3.3.5 Bescherming tegen ratten en muizen	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	X	1	X
§ 3.3.6 Daglicht	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	X	2	X
AFDELING 3.4 DUURZAAMHEID																			
§ 3.4.1 Energiezuinigheid	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	S	1	X
§ 3.4.2 Laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen	X	X	X	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	X	X	X	S	1
AFDELING 3.5 BRUIKBAARHEID																			
§ 3.5.1 Verblijfsgebied en verblijfsruimte	1	1	1	2	2	2	X	X	X	X	X	X	X	1	1	1	X	X	X
§ 3.5.2 Toiletruimte	1	1	1	2	2	2	X	X	X	X	X	X	X	1	1	1	X	X	X
§ 3.5.3 Opstelplaatsen	1	1	1	2	2	2	X	X	X	X	X	X	X	1	1	1	X	X	X
AFDELING 3.6 TOEGANKELIJKHEID, BEREIKBAARHEID VANAF DE OPENBARE WEG																			
Artikel 3.97 en 3.98(a) Bereikbaarheid van een gebouw	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	X	1	X
AFDELING 3.7 BOUWWERKINSTALLATIES																			
§ 3.7.1 Verlichting	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	X	2	X
§ 3.7.2 Voorziening voor het afnemen en gebruiken van energie	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	X	2	X
§ 3.7.3 Watervoorziening	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	X	2	X
§ 3.7.4 Afvoer van huishoudelijk afvalwater en hemelwater	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	X	1	X
§ 3.7.5 Tijdig vaststellen van brand	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	X	2	X
§ 3.7.6 Vluchten bij brand	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	X	2	X
§ 3.7.7 Bestrijden van brand	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	X	2	X
§ 3.7.8 Toegankelijkheid voor hulpverleningsdiensten	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	X	2	X
§ 3.7.9 Aanvullende regels tunnelveiligheid	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
§ 3.7.10 Tegengaan van veel voorkomende criminaliteit	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
§ 3.7.11 Inzicht in de kwaliteit van de binnenlucht	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	X	2	X
§ 3.7.12 Systeem voor gebouwautomatisering en -controle	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Nieuwbouw

[illegible]

Verbouw

[illegible]

BIJLAGE B2 Toezichtmatrix bouwen voor gevolgklassen 2 en 3

Toezichtmatrix	Nieuwbouw + verbouw																																
	aanloop					onderbouw			bovenbouw				gevel/dak				afbouw																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29				
Diepgang						5 Steekproef																											EINDCONTROLE
						1 Visuele controle (Quick Scan / betrouwbaarheidstoets)																											
						2 Beoordeling op hoofdlijnen (hoofdlijnentoets)																											
						3 Beoordeling hoofdlijnen en kenmerkende details (representatieve steekproef)																											
					4 Algehele controle van alle onderdelen (integrale toets)																												
Woningen Klein						€ <300.000																											
Woningen Gemiddeld						€ 300.000-1.000.000																											
Woningen Groot						€ >1.000.000																											
Maatschappelijke gebouwen Klein						€ <300.000																											
Maatschappelijke gebouwen Gemiddeld						€ 300.000-1.000.000																											
Maatschappelijke gebouwen Groot						€ >1.000.000																											
Bedrijfsgebouwen Klein						€ <300.000																											
Bedrijfsgebouwen Gemiddeld						€ 300.000-1.000.000																											
Bedrijfsgebouwen Groot						€ >1.000.000																											
Monumenten																																	
Uitbreiding / Verbouw Klein						€ <80.000																											
Uitbreiding / Verbouw Gemiddeld						€ 80.000-150.000																											
Uitbreiding / Verbouw Groot						€ >150.000																											
Woongebouwen Klein						€ <1.000.000																											
Woongebouwen Gemiddeld						€ 100.000-8.000.000																											
Woongebouwen Groot						€ >8.000.000																											
Bijgebouw						alle																											
Logiesgebouwen						alle																											
Bouwwerk geen gebouw zijnde						alle																											

BIJLAGE C Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht

Als onderdeel van deze uitvoeringsstrategie wordt de “*Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) – versie 12 oktober 2022*” en toekomstige versies van de LHSO gevolgd.

Voor de begunstigingstermijnen en dwangsombedragen wordt aansluiting gezocht bij de meest actuele versie van de ‘Leidraad dwangsombedragen en begunstigingstermijnen’ behorende bij de LHSO.

Link naar de meest actuele versie: <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/vergunningverlening-toezicht-handhaving/landelijke-handhavingsstrategie-omgevingsrecht/>